

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Az autobusz körül*

Forrás: *Az Újság*

Byp.
(Helv)

1913 *VI* 17
(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

385.870

Hely

Idő

"1913"

Személy

Az autobusz körül.

— A közlekedési bizottság kifogásai. —

A főváros közlekedési bizottsága ma délután vélemények, de a többség a jogos kifogások elől tárgyalta a közlekedési ügyosztály előterjesztését elzárkózván, a vállalati megoldás mellett döntött az autobuszforgalomnak a fővárosban való meghonosításáról. Már ebben a bizottságban is igen súlyos és alapos kifogások merültek fel az előterjesztés ellen, a melyek arra vallanak, hogy a terv keresztülhajtása mégsem fog olyan könnyen menni, a hogy képzelték. Az elhangzott kifogások és aggodalmak nagyobbára ugyanabban a keretben mozogtak, a melyben mi foglalkoztunk e nagyfotosságu ügygyel. Elsősorban helytelenítették, hogy a kérdés tárgyalására kevés idő áll rendelkezésre. Még súlyosabb kifogás alá esett, hogy az elvi kérdést nem tisztázták előzetesen: tudniillik házi üzem, vagy magánvállalat. A kocsitípus ellen is merültek fel kifogások, valamint jogosan panaszták fel az árlejtés teljes mellőzését. Arra nézve is történt komoly utalás, hogy az autobusz-kérdés a többi közlekedési kérdéssel együtt oldassék meg, mert az autobusz oly súlyos fegyver a hatóság kezében, hogy azzal a város a már létező közlekedési vállalatokat bizonyos kivánságok teljesítésére szoríthatja. Hibáztatták a kizárólagosági jogot is.

Mindezen alapos és megokolt kifogásokkal szemben az előterjesztés hívei nyomós ellenérv híján a külföldi példákra, önkényes számításokra és kalkulációkra hivatkoztak, sőt a közszállítási szabályrendeletre is folyamodtak, hogy megokolják a magyar ipar kizárását a kocsik szállításából.

Jellemző, hogy érvelésükben a benzin és gummi árhullámozása is jelentős szerephez jutott.

A bizottságban tehát megoszlottak erősen a s az angol pénzesoporttal óhajtt tárgyalni. A bizottság egyik tagja meg is jegyezte, hogy minden felelősséget a szerződésért az ügyosztályra és a tanácsra hárít.

Az ügyosztály mai döntése még távolról sem jelentheti magának az előterjesztés sorsának biztosítását. A fővárosi bizottsági tagok immár figyelmessé lettek a készülő veszedelemre, mely súlyos terheket akar a főváros nyakába sózni, s egy igen fontos és nagyjövőjü közlekedési eszközt, a közönség érdekeinek háttérbe tolasásával, egy magánvállalat monopóliumává akar tenni. Mi bizunk a közgyűlés éberségében s ellenőrzési kötelességtudatában s különösen elvárjuk azoktól, a kik a magánvállalatok jogterében talan kedvezményezése s a pályázatok megkerülése ellen küzdenek, hogy ezuttal is résen lesznek s megakadályoznak egy nagy könnyelműséget és a főváros megkárosítását.

S mindezek fölött — újból hangsúlyozzuk — bizunk a kormány pártatlan és szigorú ellenőrzésében, mely nem fogja túrni, hogy a főváros kiadja kezéből hosszú időre az egyöntetü közlekedés irányításának lehetőségét s oly terhes szerződésbe menjen bele, mely csaknem minden előnyt, kockázatot nélkül, a magánvállalatnak biztosít s minden kockázatot, csaknem minden ellenérték nélkül a fővárosra hárít.

A közlekedési bizottság ma délután *Domy* Tivadar dr. alpolgármester elnöklésével tartott ülésében foglalkozott azzal az előterjesztéssel, a melyet a közlekedési ügyosztály az autobusz-forgalomnak a fővárosban való meghonosításáról készített. Előadó *Till* Antal tanácsjegyző volt.

A napirenden szereplő előterjesztéshez elsőnek *Kollár* Lajos dr. szólt, a ki kijelentette, hogy az autobuszközlekedés behozatalát örömmel elfogadja és az előterjesztéshez elvileg hozzájárul.

Kifogásolja azonban, hogy ennek a fontos kérdésnek a tárgyalására kevés idő állott rendelkezésre. Szerinte előbb az elvekre nézve kellene megállapodni, mert sokan vannak, a kik például ezt az üzemet házi kezelésben szeretnék látni, elsősorban tehát ez a kérdés volna tisztázandó. A másik kifogása az volt, hogy az előterjesztés kizárólag a *Daimler-típusu* kocsit tartja megfelelőnek, a mely megteleve 6000 kilogrammnál többet nyom s ezért kérdéses, vajjon a *Lánchid* ezt a megterhelhetést ki fogja-e bírni. Végül annak a nézetének adott ki-fejezést, hogy előbb a közgyűléstől kellene megkérdezni, vajjon ezt az üzemet házikezelésben, vagy vállalat utján kívánja-e életbeléptetni.

Az elnöklő alpolgármester kijelentette, hogy az ügyosztály éppen a *Lánchid* elzárására való tekintettel hozta most az előterjesztést a bizottság elé. A vállalkozók csak július 10-ikéig vannak szavatosságban és semmi akadályja nincs annak, hogy a bizottság az elvi kérdésben már ma döntsön.

Oláh Dezső dr. azt indítványozta, hogy a tárgyalást halasztásák el, mert az előterjesztés tanulmányozására kevés idő állott rendelkezésre. Az ügyosztály előterjesztése alapján nincs abban a helyzetben, hogy ebben a kérdésben döntsön.

Elek Bernát hozzászólása után *Lény* Lajos dr. szólt fel, a ki hozzájárult *Kollár* fejtegetéséhez. Felvilágosítást kért még az ügyosztálytól a tekintetben, miért tartja jónak, hogy éppen az

angolokkal kösse meg a város a szerződést, és ségét, de azt csak nagy népességű városrészekben miért térnek el ebben a kérdésben a városítás eszmé- és rövid vonalokon hozná be. Az előterjesztés jétől. Mi az oka annak, hogy a főváros már létezőpedig hosszú és külső vonalakat koncesszionál. üzemének egyikéhez, például a városi villamoshoz. Azt kívánja, hogy ezt a néhány rövid vonalat a vagy esetleg a fuvartelephez, nem csatolják ezt főváros házi kezelésben csinálja meg és a kérdést az üzemet. a nagy közlekedési program keretében oldják meg.

Hecht Ernő dr. kijelentette, hogy ő nem hiva a városításnak ott, a hol az nem feltétlenül szükséges.

Rényi Dezső tanácsos reflektálva a felszólásokra, megállapította, hogy az ügyosztály igen behatóan foglalkozott a házi kezelés kérdésével és érett megfontolás után arra az álláspontra helyezkedik, hogy e kérdésben a házi kezelést feltétlenül perhorreszkálja. Hosszadalmasan szól a külföldi viszonyokról s a nyilvános árlejtésre nézve megjegyzi, hogy erről a vállalkozásról egész Európa tudomással bír. (?) Különben is nem várható eredmény a nyilvános árlejtéstől.

Rényi nézetéhez csatlakozik Ziperovszky Károly. Azzal érvel a vállalati megoldás mellett, hogy az üzemkiadások bizonytalanok és a gummi óriási árhullámzásoknak van kitéve.

Oláh Dezső dr. az autobus-kérdés megoldását a többi közlekedési kérdéssel egyetemben szeretné megoldani. Az autobus oly súlyos fegyver a hatóság kezében, hogy azzal a város a már létező közlekedési vállalatokat minden kívánsága teljesítésére bírhatja. Ellene van a kizárólagosságnak és hiva a házi kezelésnek. Szerinte az ilyen monopólium csak arra való, hogy a részvényesek kétszer keressenek: az alapításnál és a megváltásnál. Elismeri az autobusz-közlekedés abszolút szükségességét.

Kollár Lajos dr. csatlakozik Ziperovszky nézetéhez, mert fél a házi kezeléstől. Oláh heszé- dére reflektálva, kijelenti, hogy a közönség éppen azt várja, hogy az autobus hosszú vonalakon közlekedjék olyan vidékekre, a melyek eddig közlekedés hiányában nem fejlődtek.

Hecht Ernő és Simonovics Béla az előterjesztés mellett szólaltak fel, s Löwy Lajos dr. kijelentette, hogy az új szerződésért minden felelősséget az ügyosztályra és a tanácsra hárít.

Miután még Rényi Dezső tanácsos tett egy két megjegyzést a kizárólagosságról és a rövid vagy hosszú vonalak kérdéséről, a bizottság többsége a vállalati megoldás mellett döntött.

Kollár Lajos dr. most azt kérte, hogy a bizottság döntsön abban a kérdésben is, vajjon az ajánlattevő csoporttal kívánja-e a szerződést megkötni, vagy nyilvános árlejtés kiírását tartja szükségesnek. Rényi Dezső tanácsos ezzel kapcsolatban bejelentette, hogy a nyilvános árlejtés teljesen céltalan, mert ajánlatra kilátás nincsen. Egy ajánlat érkezett és ez a NAG-é volt, de ez csak 150 kocsi eladni a fővárosnak, a melyek egy tonnával súlyosabbak a Daimler-kocsiknál. Hecht Ernő dr. azt kívánja, hogy az ajánlattevőkkel tárgyaljanak.

A bizottság erre elhatározta, hogy az angol pénzesoporttal kíván tárgyalni.

Az előterjesztés részletes tárgyalását a jövő hétfőre halasztották.